

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 3. De humilitate Christi D. quæ post sanatum paralyticum eminuit.
Hæc est maximè laudabilis humilitas, quæ sic laudes fugit ut laudanda
non omittat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

Iob. 21. præter ordinem velis salvari! Nunquid Deum do-
cabit quispiam scientiam, qui excellos judicat? Si
potuisset ille paralyticus quem sanavit Domi-
nus se se mouere, & se in aquam projicere: aut si
hominem habuisset à quo projici posset, & no-
luisser, revera noluisset fieri sanus, quia non usus
fuerit mediis quibus uti ad sanitatem com-
mode poterat; unde ille hoc unum habuit quò
se excusaret, hominem non habeo, quasi diceret,
non per me stat, quantum in me est, vel quan-
tum expedit; da viam emergendi, & sequar.
Quod recipia efficit, nam à Domino iussus sur-
gere, & lectum portare arque ambulare, non he-
sit dubius, non stetit piger, non dubitavit statim
à lecto surgere, non erubuit portare lectum, nec
quidquid eorum omisit quae iussa fuerant ut sa-
nus fieret. Hoc est scilicet verè velle; hoc est ve-
le sanari quādō sanitati comparandæ media ca-
piuntur.

Lp. q. 19. Et certè, si humana voluntas intantum certa
est & recta voluntas, inquantum est conformis
sue regulæ quæ est divina voluntas, ut ait S. Do-
ctor, quomodo posset intelligi vera esse volun-
tas sanitatis si non sit voluntas mediorum, cum
non sit voluntas conformis Deo qui vult & pi-
scrit illa sanitatis media? An amulamur Domi-

Ius. num, inquit, Apostolus? Nunquid fortiores illo
sumus?

Hoc itaq; tibi ad proxim in occasionibus pro-
ponendum esset. Vis esse humili? Vis sanari à
superbia & vanitate? Responde, & urge te ipsum
quod non aliter sanaberis quam: et hanc humili-
ationem quam idcirco permitit Deus. Mediū
est eo affectu quo finis ipse acceptandus. Vitor si-
am & ero humili in oculis meis. Dominus praec-
pit ei ut malediceret David. & quis est qui audeat
dicere, quare sic fecerit? Huc referri debet quod
suprà est propositum:

z. Reg. 6.
Ibid. 16.

Nisi diligenter advertas, quod petis à
Deo justius, hoc est quod petis inju-
stius.

In hac 3. parte, Sabbatho Hebdom. 7.

Quādō periculorum portio & capitale sit, ha-
minē non uti, quasi si hominem non haberet qui
te mitteret in piscinam, Id est, Directorem: Vide
in 1. parte, tota Hebd.; post Epiphaniam.

Quid hæc autem significant ad spiritualē
protectum, surge, tolle grabatum tuum, & ambu-
la; declaratum habetur in eadem 1. parte, Feria 4.
Hebdom. 4. post Epiph.

FERIA TERTIA. DE HUMILITATE CHRISTI DOMINI QUAE POST SANATUM PARALYTICUM EMINUIT

Iesus declinavit à turba constituta in loco. Ioan. 5.

VERITAS PRACTICA.

Hæc est maximè laudabilis humilitas, quæ sic
laudes fugit ut laudanda non omittat.
RATIO EST. Quia hæc est maximè laudabilis
humilitas quæ sic careret ab extremis suis, ut suo
se in medio generose contineat.
Sed humilitas quæ sic laudes fugit ut laudanda
non omittat facere, sic careret ab extremis suis,
ut suo se in medio generose consineret.
Ergo hæc est maxime laudabilis humilitas cuius
exemplum nobis hic exhibet luculentum Chri-
stus Dominus quod imitemur.

I. PUNCTUM.

Pf. 135. Mirabilis quidē Christus in omnibus operi-
bus suis, & ipse est qui facit mirabilia mi-
Haynenfue Partertia.

gnas solus; Verum si quod ejus opus est mirabilis,
si quod ejus miraculū dici potest alio præsta-
tius, certè miraculum sanati Paralytici videtur
esse ex præstantioribus, ob has duas causas. Pri-
ma, quod hominis illius infirmitas omnibus es-
set notissima, ut qui jam triginta & octo annos
palam spectandus jacuisset Altera, quod in loco
& tempore fuit sanatus ubi tunc frequenter illa
totius anni erat populi celebritas, nempe in Pis-
cina in festo Paschæ vel Pentecostes, ut proba-
bilis creditur, quod die undequaque conveniebat
Iudei Iero Olym Mam sacrificandi gratia, & in il-
lum locum se omnes dabant quod descendebat
Angelus moturus aquam Piscinæ. & cum sanatur
qui se prior in illam post aquæ motum im-
misset,

O o

Non-

Nonne tum sanare hominem tam infirmum & tanta facilitate quanta sanatus est Paralyticus, glorioſiſimum erat & super omnem admiracionem stupendum & exaltandum? Et tamen vixulum fuit obscurius miraculum, vix ullum fuit de quo minus sermonis & ratiōna praeconia, nullæ hic laudes, nullus admirationis clamor, nullus religionis stupor, nullus sermo nisi forte illorum qui murmurant quod homo sanatus ferat humeris lectum suū in die festo. Et quod dmagis mirum, nec ipse qui sanatus est suum Benefactorem novit, aut ullas ei gratias egit. Is autem qui sanus fuerat effectus, inquit Evangelista, nesciebat quis esset, qui scilicet eum sanasset. Iesus enim declinavit à turba constituta in loco. Overgeneralem & laudabilem humilitatem Domini Iesu, qui in tanta gloria & honoris occasione fugit laudem, fugit conspectum hominum & querit latreras!

Venimus non hic tantum sicut eius humilitatis generositas & commendatio: nam cum sciret illum hominem quem sanaret corpore, nonnullis premi peccatis, voluit & hanc animi sanitatem illi conferre, atque idcirco Templum quiverat, ingreditur Dominus, hominem convenit & hoc salutari modo sanum iucundus esse jubet sicut exterior. Ecce, inquit, sanus factus es, jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Quæ Christi Domini verba sic Glossa exponit: *Iustum IESVS sicut sanat exterior, ita intus sanatur.* Ac tandem cum videret Iudeos non modo non praedicantes miraculum quod patrarent, sed in trendentes quod sanaret hominem vel sanatum, iuberet deferre lectum, in die festo; p[ro]p[ter]e adversarios ultra adit, alloritur, & de sua cum Deo æqualitate miro habet sermones. Hoc est scilicet esse generosum & præcipue commendandum, sic bonorum operum laudes fugere ut tamen non fugias bene operari, sic gloriam rei benè gestæ recusare ut vel probra tranquillæ audias, & sapientes dilucas. Haec est denique vera & verè laudabilis humilitas que sic laudes fugit, ut laudanda non omittat, quando si Dei cultus, sic proximi utilitas, & officij ratio postularit.

Cujus propositæ veritatis cum multæ reddi possint rationes, tunc haec modo videtur expendenda, quod haec maximè laudabilis virtus univ[er]sim loquendo, aut particulatim humilitas sit censenda, quæ sic ab extremis suis caver, ut in suo se medio, suaque mediocritate constanter & generosè continueat. Neque enim est vera virtus nisi in medio. Nihil frequentius in scholis &

sanctis etiam Patribus, Bonum virtutis moralis inquit sanctus Thomas, consistit in adæquatione ad mensuram rationis. Manifestum est autem quod inter excessum & defectum, medium est æqualitas seu conformitas, unde manifestè appetit quod virtus moralis in media consistit. Sicianus Gregorius Nazianzenus, non potest esse virtus cui vel deest, vel cui excedit conveniens mensura. Da opera ut sagittam ita semper manus tenas, ut ad destinatum scopum tendas, ut neque ultra Christi mandatum, neque circa ejusdem precepta eam mittas, neutro enim modo, virtus album ferries. Sic Cassianus explicans vetus illud Proverbium, ἀρχόντες, ὑπότυποι, id est nimiciates, æqualitates: nimiciates ex alterutra parte levantes, sive ab excelsu, sive à defectu, docet æqualiter improbandas. Sic sanctus Hieronymus: Philosophorum quoque sententia est, μεσότατος ἀρχαίς, ὑπέρβασις κακίαι εἰν. Quod Dat nus, inquit, ita potest sermo resonare, moderatas esse virtutes, excedentes modum atque mensuram inter vitia deputari. Vide quæsuprà fuisse ex Scriptura & sanctis Patribus referuntur. Et vide attentius quam sint conformia rationi quæ nobis imperantur, cum sit virtus ipsa ratio, ipsa rationis æquitas & moderatio, & quæ proinde sumus inexcusabiles qui virtutem negligimus & negligenciam nostram nonnullas etiam rationes prætendimus. Arguet te malitia nostra.

Ier. 8.

II. PUNCTUM.

SED Humilitas que sic laudes fugit, ut laudanda non omittat facere, si caver ab extremo ut suo in medio generosè contineat.

Nam quænam sunt extrema humilitatis, nisi presumptio, vanitas aut ambitio per excessum, & pusillanimitas seu nimia sui abjectio per defectum? Ac proinde quodnam est humilitas, medium, nisi talis æqualitas & moderatio, ut neque excedat in uno, neque deficit in altero? Neque nimis presumat, aut aliud sapiat quam opportet sapere, neque nimis se abjectat, nimis lateat & taceat cum prejudicio divinae glorie, nec non boni publici vel aliquius particularis jactura. Quod utrumque extrellum sic prudenter & generosè caver humilitas, dum ex una parte, fugit laudes, sumusculos, congratulationes, & similia superbitæ nutrimenta; nec tamen ex alia quidquam omittit eo um quæ vel charitas vel obedientia representant esse facienda, sive plurimam secundum inychant laudem, sive modicam.

sive

^{9.64} ^{t. de:} ^{0.} ^{ollati.} ^{3 ad:} ^{mari.} ^{par:} ^{lis 31.} ^{cem:} ^{2.}

^{a. Cor. 6.} **H**uc nullam: Per gloriam & ignobilitatem, per infamiam & bonam famam, inquit Apostolus, non per solam gloriam & bonam famam, quia forte excederet in vanitatem: neque etiam per solam ignobilitatem & infamiam, ne forte deficeret in nimiam & infatuolam abjectionem; sed temperatè utroque, & per utrumque in medio: Per arma iustitia, à dextris simul & à sinistris, sic fortiter unusquisque deceret pro salute proximi sine suo spirituali damno: & pro sua propria perfectione sine proximi detimento.

^{2.2.9.161} ^{a. 4.} **Q**uae quidem moderatio inter extrema nos ducens, tam propria est humiliati, ut propere Divus Thomas hanc referat ad modestiam & temperaniam, dicatque humilitatem nihil aliud esse quam moderationem quandam spiritus juxta illud sancti Petri: In incorruptibilitate quietis & modesti Spiritus: Afferatque illud Origenis sic scriptoris in Lucam: Si vñ nomen audire hujus virtutis, quomodo etiam à Philosophis appellatur, auxilia eandem esse humilitatem quam respicit Deus, que ab illis haeretis dicitur, id est mensuratio vel moderatio.

O quam multi decipiuntur qui dum ab uno extremo fugiunt, in aliud miseri dilabuntur! Et quam vere monuit Sapiens: Attende ne seductus in stultiam humilierie. Noli esse humilis in Sapientia tua, ne humiliatus in stultiam seducaris. Id est, ne in humiliatis praxis tuis te ex proprio tuo sensu trahi, quo in alterum virtutis extremorum pertraheris; sic enim in vi- tium potius quam virtutem trahereris.

III. PUNCTUM.

^{2.2.9.729} **H**ÆC est igitur maximè laudabilis humilitas, quæ sic laudes fugit, ut laudanda non omit- ^{a. 1. ad 3.} ^{qui contemnit honores hoc modo;} quod pro ista

adipiscendis nihil inconveniens faciunt, nec eos vimis appetiantur, laudabiles sunt. Si quis au- ^{2.2.9.161} ^{a. 1. ad 3.} ^{tem hoc modo contemneret honores, quia non cu-} raret facere ea quæ sunt digna honore, hoc virtu- perabile esset. Et hoc modo magnanimitas est cir- ca honores, ut videlicet studeat facere ea quæ sunt honore digna: non tamen sicut pro magno esti- met humanum honorem. Et alibi, quod est val- de notandum, si ait magnanimitatem & hu-

militatem simul convenientem, ut humilitas qui- dem, reprimat appetitum ne tendat in magna præterrationem rectam: magnanimitas autem

animum ad magna impellat secundum ratio- nem rectam. Unde sicut non obstat magnanimitas, quo minus humilitas tendat ad laten- dum & ad fugienda honorifica seu laudabilia, quando recta suadebit ratio, sic humilitas non impedit magnanimitatem, quin moveat ani- mum ad illa ipsa laudabilia conlectanda, non propter ipsorum laudabilitatem, sed propter honorem Dei, & proximi utilitatem; sive humi- litas sit semper magnanima & generosa,

sicut magnanimitas semper humilis & modesta.

^{Phil. 4.} Scio & humiliari, scio & abundare, ubique &

in omnibus institutus sum, aiebat Apostolus.

Tum apudissimè consequenter sanctus Ambro- ^{1.2. Offic.}

sius, Non ergo in doto a humilitas, sed que habeat

modestiam & scientiam, laudiatur. Est enim

humilitas formidinus, est & imperitis atque igno- ^{1.2. Offic.}

rantia. Vnde & Scriptura dicit, humiles spiritu

salvabis. Praeterea ergo dixit scio & humiliari, id

est, quo in loco, quam moderatione, quo fine, in

quo officio, in quo munere. Quod & sanctus

Bernardus sic egregie: Non infra defici, nec

attelli supra. Non evadere in longius nec exien- ^{1.2. Con-}

di in latius. Tene medium si non vis perdere mo- ^{sid. v. 10.}

dum: locus medius rutus est: medium sedes

modi; & modus, virtus. Vide qua

ex parte magis deficitias, &c

prospice.

O O 2 FERIA